

РЕШЕНИЕ

№ 6249

гр. София, 01.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 18 състав, в публично заседание на 06.10.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Златка Илиева

при участието на секретаря Илияна Янева и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **3322** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл.284-286 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража.

Образувано е по искова молба на А. В. В., чрез адвокат К. М., САК, срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ /ГДИН/ при Министерство на правосъдието, с която са предявени четири обективно съединени иска с обща цена – 50 000 лв, за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди поради поставяне в унизителни условия на живот – недостатъчна площ на обитаване, рядко проветряване, наличие на насекоми, гризачи, нехигиенични условия, лошо медицинско обслужване. Заявява се, че същите са настъпили при изтърпяването на наложена мярка за неотклонение „задържане под стража“ в Следствения арест- [населено място], [улица] за времето от 02.03.2013г. до 04.10.2013г.; от 06.03.2014г. до 19.08.2014г. и от 02.07.2015г. до 11.02.2016г. и на наложеното му наказание „лишаване от свобода“ в Централен Затвор – [населено място] в периода от 12.07.2017г. до 18.12.2020г.

Претендира се присъждане на обезщетение в размер съответно на 5000 лева, 4500 и 6000 лева за първите три престоя в ареста и на 34 500 лева – за претърпените страдания в затвора, ведно със законната лихва върху тези суми, считано от датата на задържането – 02.03.2013г., до окончателното изплащане на главницата .

В исковата молба се посочва, че твърдените неимуществени вреди са причинени на

ищеца при престоя му в Затвора С. от бездействия на администрацията на ответника, изразяващи се в неосигуряване на достатъчна жилищна площ - пренаселеност в килиите (от по 5-6 човека в недостатъчна квадратура), лоши легла и дюшеци, мръсни одеала, рядко проветряване, липса на условия за двигателна активност, наличие на дървеници, хлебарки, без достатъчно въздух, без достатъчно светлина, оскъдна храна, облекло, открити и мизерни тоалетни възли, само със студена вода - обстоятелства, които уронват човешкото достойнство и пораждат чувство на страх, незащитеност и малоценност. Изложени са аргументи, че посочените условия в Затвора С. и с бездействието на служители на ГД „ИН“ са нарушени разпоредбите на чл. 3 и чл. 43, ал. 2 и ал.4 от ЗИНЗС. В исковата молба не се сочат конкретни факти за поставяне в унизителни условия в Следствения арест [населено място].

В хода на съдебното производство ищецът се представлява от адв. М., който моли съда да уважи изцяло исковата претенция, като уточнява, че претендира присъждане на законна лихва от датата на завеждане на искова молба. Допълнителни аргументи излага в представени по делото писмени бележки.

В писмен отговор ответната страна излага доводи за неоснователност и недоказаност на претенцията. Твърди, че от исковата молба не се установява неизпълнение на задължение, вменено със закона на ответника, с което да е нарушен чл. 3 от ЗИНЗС. Заявява се, че липсва един от елементите на фактическия състав - дали са налице претърпени вреди и налице ли е причинна връзка. Излага се твърдение, че неимуществените вреди не се предполагат, а подлежат на доказване на общо основание, като в конкретния случай липсват доказателства за наличие на нарушено психично или физическо здраве, което да е пряка и непосредствена последица от действие или бездействие на ответника. Не се установява причината за твърдените от ищеца негативни изживявания да е свързана с действия или бездействия от страна на администрацията. Относно хигиената в Затвора С. се посочва, че съгласно чл. 21, ал. 2 и чл. 22, ал. 2 от ППЗИНС, лишените от свобода лица са длъжни да поддържат и почистват сами по график, изготвен и утвърден от инспектора социални дейности. В заключение се твърди, че не са налице предпоставките от фактическия състав на отговорността по чл. 203, ал. 1 от АПК във вр. с чл. 284, ал. 1 от ЗИНС, поради което искът е неоснователен и недоказан. Прави се възражение за изтекла погасителна давност за част от исковите претенции. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение на основание чл. 78, ал. 8 ГПК.

Участващият по делото прокурор от СГП дава заключение, че исковата претенция е неоснователна, тъй като не е доказано наличието на всички задължителни елементи за възникване на отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и приетите по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

От представената по делото справка от НСлСл/л.6/ се установява, че ищецът е бил задържан неколккратно по обвинения за извършвани грабежи. Същият е изтърпявал наложена мярка за неотклонение „задържане под стража“ в Следствения арест- [населено място], [улица] за времето от 02.03.2013г. до 04.10.2013г.; от 06.03.2014г.

до 19.08.2014г. и от 02.07.2015г. до 11.02.2016г.

Видно от изисканото Становище на началник на сектор „Арести“ при О. – С., помещенията за настаняване на задържани лица в арест „Д-р Г.М. Д.” №42 са еднотипни, като всички разполагат със собствен санитарен възел с постоянен достъп до течаща вода и с повдигнати паравани, което позволява уединение. За осигуряване на хигиената в помещението се употребяват дезинфектанти и препарати, като същата се поддържа от задържаните лица, на които се предоставят и необходимите средства за поддържане - кофи, метли, парцали и др. Достъпът на дневна светлина се осигурява от два прозореца, като от северната страна има възможност за отварянето на единия прозорец, а от южната страна на ареста се отварят и двата прозореца, което позволява достъп на свеж въздух. За посочения период в исковата молба от задържаното лице, помещенията в арест „Д-р Г.М. Д.” №42 са били предназначени за настаняване на до четири задържани лица, като при претоварване на ареста и до пет. По отношение твърденията на ищеца за неосигуряване на необходима жилищна площ от минимум 4 м² за всяко задържано лице, се поддържа становище за неотнормосимост на това изискване за исковия период, доколкото разпоредбата на чл. 43, ал. 4 от ЗИНЗС, касаеща минималната жилищна площ, е влязла в сила на 01.01.2019 г. Относно храната за задържаните лица, се сочи, че същата се доставя от Затвора - [населено място] и отговаря на разпоредбите на чл. 84, ал. 2, т. 1 от ЗИНЗС, според които следва да е достатъчна по химически и калориен състав, съгласно таблици, утвърдени от министъра на правосъдието съгласувано с министъра на здравеопазването и министъра на финансите. Къпането и бръсненето на задържаните под стража лица през периодите на задържането на ищеца се е осъществявало покилийно по утвърден месечен график, минимум един път седмично, в обособено помещение за целта, което е оборудвано с 2 бр. душеве, 2 бр. мивки и огледало, монтирано неподвижно за стената. Соци се още, че в архивите на ареста не са налични жалби или сигнали от А. В. В. по отношение на предоставяните му битови условия и медицинско обслужване по време на престоя му в ареста на бул. „д-р Г. М. Д.“ № 42.

От приложената по делото справка от ОблСл „ИН“ /л.39/ се установява, че по време на първите две задържания на ищеца, същият е бил настаняван в помещение с повече от 10 други лица. За периода от 02.07.2015г. до 11.02.2016г. В. е бил преимуществено с още двама-трима задържани.

Установява се от приложените по делото справки / л.211, 214, 207/, че ищецът е постъпил в затвора [населено място] на 12.07.2017г. в 8-ма група приемно отделение. На 27.07.2017г. до 24.8.2017г. е настанен в 5 група. Настанен във 2 група от 24.08.2017г. до 16.03.2018г. и отново за периода от 30.09.2019г. до освобождаването му от затвора на 18.12.2020г. За периода от 16.03.2018г. до 30.09.2019г. е бил настанен в 4 група СБАЛЛС, поради трудова ангажираност като санитар.

Спалните помещения разполагат с прозорци, осигуряващи пряка слънчева светлина, отделни легла, шкафче за лични вещи, осветителни и отоплителни тела и санитарен възел с постоянно течаща топла и студена вода. На всеки втори месец се извършва дезинфекция, дезинсекция и деритизация на територията на целия затвор и

общезитията към него. Всеки месец се раздават сапуни, веро, прах и обезмаслителители за лична хигиена, както и може да се закупуват тоалетни принадлежности . Ако лицето пожелае, може да дезинфекцира дрехите и спалните си принадлежности в изпарителя на затвора. Осигурява се и достъп до пералнята на затвора по утвърден график.

Според приложения по делото договор и докладна записка на младши експерт в сектор „ФЛКР“ /л.194/ в Затвора С. ДДД /дезинфекция, дезинсекция и дератизация/ обработка се извършва съгласно сключен договор от лицензиран търговец, с биоцидни препарати по график и при извънредни заявки от администрацията. Обработват се всички спални и битови помещения. По делото са приложени протоколи, касаещи исковия период, видно от които в Затвора С. периодично е извършвана дезинфекция, дезинсекция и дератизация с различни препарати, като в протоколите са подробно описани помещенията, които са били обработвани и датите, на които това е сторено. Въпреки предсрочното прекратяване на договора с обслужващата фирма, до сключването на нов такъв, помещенията са обработвани с препарати ежемесечно.

По делото е представена от ответната страна и справка за извършени ремонти в затвора в С./л.195/. От същата се установява, че през 2017 г. е направен основен ремонт на спалните помещения в 8-ма група; ремонтирани са санитарните възли на 11, 8 , 7 , 6 и 2 група; старата дограма е сменена с ПВЦ дограма на 2, 5 и 12 група; ремонтирана е ВИК инсталацията през банята до 2, 12 и 5 група; През 2018 г. е изградена фитнес зала с нови уреди.

От цитираните по-горе справки се установява още, че спалните помещения са оборудвани с необходимите за пребиваване легла, маса, столове, шкафове и мивка. Същите разполагат с два самостоятелни прозореца. Отоплението е от Т., а помещенията са електроснабдени. През зимните месеци се поддържа температура от минимум 18 градуса. В санитарните възли е подсигурена постоянно течаща студена и топла вода. Началникът на затвора посочва, че спалните помещения са в приемлив вид и отговарят на санитарно-хигиенните условия, имайки предвид, че сградата на затвора е с над 100 години експлоатационен срок. Във връзка с подобряването на хигиената веднъж в месеца се изтупват одеялата и олекотените завивки, а минимум еднократно и ежедневно се хигиенизират спалните помещения с наличните препарати. Веднъж в седмицата, по график, се извършва изпиране на дрехите и спалното бельо на л.св. Изпирането на одеялата и олекотените завивки се извършва два пъти в годината. Посочва се, че при извършване на дезинсекция и дератизация не всички лишени от свобода допускат в спалните си помещения служителите, които да извършат третирането.

По делото са изслушани показанията на И. Й. А., Д. И. А. и Н. К. Г.

От показанията на свидетелите А. и Г. се установява, че същите са били настанени във втора група заедно с ищеца, като вторият от тях е обитавал с него и обща килия. Дватама заявяват, че ищецът се оплаквал от постоянни сърбежи от ухапвания от дървеници, не можел да спи. Помещенията били тесни / с размери два на четири

метра/, често пренаселени, имало хлебарки. Според свидетелите, храната в затвора била оскъдна, с лошо качество.

Показанията на посочените двама свидетели кореспондират помежду си досежно негативните изживявания на В., произтичащи от наличието на ухапвания от инсекти и относно недостатъчната жилищна площ, поради което съдът ги цени с доверие. В тази връзка съдът съобрази, че от страна на ответника не са ангажирани доказателства относно размера и населеността на помещенията, обитавани от ищеца през исковия период.

Видно от приложената по делото докладна записка, изготвена от ИСДВР -4-та група при СБАЛЛС, ищецът е бил настанен в групата за времето от 16.03.18г. до 30.09.19г., тъй като е работел като санитар. Помещението, което е обитавал е с площ от 20 кв.м., с капацитет до пет човека, със собствен санитарен възел, с възможност за ежедневно ползване на баня.

В подкрепа на посоченото в справката са и показанията на Д. А., според когото в четвърта група условията са най- добри, храната е изобилна, стаите са големи, с отлична хигиена. Болницата разполага с място за престой на открито, фитнес, библиотека, която се посещава по график. Отделно от това, санитарите имали възможност за свободно и неограничено във времето движение.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Исковете за присъждане на обезщетение са предявени от процесуално легитимирано лице, което твърди, че в процесните периоди е претърпял неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразно бездействие на длъжностни лица от администрацията на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията.

Искът е предявен срещу надлежен ответник по чл.205 АПК вр. с чл.285, ал.1 от ЗИНЗС – Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" – юридическо лице, осъществяващо прякото ръководство и контрол върху дейността на арестите и местата за лишаване от свобода, с териториални служби, каквито са затворите.

Материално-правната уредба на твърдяното право се съдържа в чл.1, ал.1 ЗОДОВ, а след измененията на ЗИНЗС (ДВ бр. 13/2017 г., в сила от 07.02.2017 г.) - в чл.284, ал.1, който предвижда, че държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл.3. Разпоредбата на чл.3 поставя изисквания към условията, при които се поставят осъдените лица и задържаните под стража.

Основателността на предявените искове предполага установяване наличие на следните материално-правни предпоставки: 1) акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с които се нарушава чл.3 от ЗИНЗС; 2) настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищеца в резултат на

нарушението; 3) неимуществената вреда се предполага до доказване на противното по силата на оборимата презумпция, въведена с чл.284, ал.5 от ЗИНЗС.

В чл.3, ал.1 ЗИНЗС се съдържа забрана осъдените и задържаните под стража да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според втората алинея за нарушение на ал.1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, изразяващи се в липса на достатъчна жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

Изброяването е неизчерпателно.

Отговорността на държавата за причинените вреди по чл.284, ал.1 от ЗИНЗС е обективна и освобождава ищеца от тежестта да доказва вина на конкретно длъжностно лице. Обективният неин характер означава още, че държавата отговаря за вредите, причинени от нейните органи или длъжностни лица при изпълнение на административната дейност, които са последица от незаконосъобразните им актове, действия или бездействия, без значение дали са виновно причинени.

Предмет на разглежданата искова претенция е обезщетяване на претърпени от А. В. неимуществени вреди – нарушено лично достойнство, неудобства, стрес, унижение като последица от проявните форми на нарушения на чл.3 от ЗИНЗС вр. с чл.3 КЗПЧОС: унижителни и нечовешки санитарно-битови условия; наличие на вредители –дървеници, непредприемане на ефективни мерки за дезинфекция и дезинсекция и непълноценна храна, отсъствие на възможност за двигателна активност.

В чл.3 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи е прокламирано, че никой не може да бъде подлаган на мъчение, на жестоко, безчовечно или унижаващо отношение. По отношение на лицата, изтърпяващи наказание за извършени углавни престъпления, във вътрешното законодателство на страната това основно право е регламентирано с нормата на чл.3, ал.1 от ЗИНЗС, предвиждаща че осъдените не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко или нечовешко отношение. На това право на лишените от свобода съответства насрещното административно задължение, при изпълнение на наказанията да бъдат осигурени условия, обезпечавачи поддържането на физическото и психическото здраве и зачитане на правата и достойнството им (чл.2, т.3 от ЗИНЗС). „Нечовешкото“ или „унижаващо“ отношение предполага страдание или унижение, достигащи отвъд неизбежния елемент на страдание и унижение, свързан с дадена форма на легитимно третиране или наказание. Мерките за лишаване от свобода, според ЕСПЧ, могат често да съдържат такъв елемент, като държавата трябва да осигури на лишеното от свобода лице условия, които са съвместими с уважението към човешкото достойнство, така че начинът и методът на изпълнение на мярката да не го подлагат на стрес и трудности с интензивност, която надминава неизбежното ниво на страданието, свързано със задържането.

По отношение на исковите претенции за заплащане на обезщетение за периодите на престой в Следствения арест:

Както бе посочено по-горе, за периодите, посочени от задържаното лице, помещенията в арест „Д-р Г.М. Д.“ №42 са били предназначени за настаняване на до четири задържани лица, като при претоварване на ареста и до пет. В хода на съдебното дирене се установи, че В. неколкократно е настаняван със значително по-голям от допустимия брой задържани лица, като очевидно площта е била крайно недостатъчна. Въпреки, че ищецът не ангажира доказателства /такива не представя и ответникът/ да е имал оплаквания относно площта на помещението, в което е бил настанен, съдът приема за установено бездействието на служителите на ответника да осигурят на ищеца минималната жилищна площ от 4 кв. метра за исковия период, в който ищецът е бил настанен в следствения арест в [населено място], поради което по силата на презумпцията, установена в чл.284 от ЗИНЗС, следва да се приеме, че същият е претърпял вреди, които подлежат на обезщетяване.

В хода на съдебното дирене не се ангажираха доказателства провежданите от администрацията дейности за дезинфекция и дезинсекция да не са били достатъчно ефективни. Не се установиха такива и за недобра осветеност на помещенията, лоша хигиена или липса на качествена храна.

При горните обстоятелства следва да се приеме, че по делото не се установи бездействие на ответната страна във връзка с задължението ѝ за осигуряване на добри хигиенни условия и достъп до пряка слънчева светлина в помещенията в Следствен арест [населено място] за периодите, за които се търси обезвреда.

По отношение възражението за изтекла погасителна давност:

Искът за обезщетение за вреди, вкл. от непозволено увреждане, се погасява в петгодишен срок съгласно чл.110 от ЗЗД.

С исковата молба се претендират вреди, настъпили при изтърпяването на наложена мярка за неотклонение „задържане под стража“ в Следствения арест- [населено място], [улица] за времето от 02.03.2013г. до 04.10.2013г.; от 06.03.2014г. до 19.08.2014г. и от 02.07.2015г. до 11.02.2016г.

Претендира се присъждане на обезщетение в размер съответно на 5000 лева, 4500 и 6000 лева . Исковата молба е предявена на 05.04.2021г.

При тези обстоятелства, съдът намира възражението за погасяване по давност на трите обективно съединени иска за обезщетение за вреди, настъпили поради незаконосъобразна дейност на служители на ответника за периодите от 02.03.2013г. до 04.10.2013г.; от 06.03.2014г. до 19.08.2014г. и от

02.07.2015г. до 11.02.2016г., за основателно. Ето защо , исковите претенции в размер съответно на 5000 лева, 4500 и 6000 лева следва да бъдат отхвърлени, като погасени по давност.

Относно предявения иск за заплащане на обезщетение в размер на 34 500 лева за претърпени вреди по време на изтърпяване на наложено наказание „лишаване от свобода“ в Централен Затвор – [населено място] в периода от 12.07.2017г. до 18.12.2020г. :

Страните не спорят, а и това се установява от посоченото по горе удостоверение /л.8/, че ищецът е излежавал присъда лишаване от свобода в процесния период, в Затвора [населено място].

Пренаселеност на помещенията:

Въз основа на показанията на свидетелите А. и Г. и цитираните справки /л.211 и л.214/, следва да се приеме, че по време на настаняването в втора , пета и осма група / 12.07.17г.- 16.03.18г. и от 30.09.19г. до 18.12.20г./площта на килиите от около 10-12кв.м, в която се включват и обособените тоалетни, с населеност от 5-6 човека , отрежда по по-малко от 3 кв. м . жилищна площ за всеки лишен от свобода.

Последното очертава недостиг на жилищна площ съобразно стандарта, установен в чл.43, ал.4 ЗИНЗС . Въпреки че ищецът не ангажира доказателства /такива не представя и ответникът/ да е имал оплаквания относно площта на помещението, в което е бил настанен, съдът приема за установено бездействието на служителите на ответника да осигурят на ищеца минималната жилищна площ от 4 кв. метра за исковия период, в който ищецът е бил настанен в Затвора С..

Недостатъчно обезпаразитяване/наличие на дървеници:

Установи се, че въпреки провежданите от администрацията дейности за дезинфекция, дезинсекция и дератизация, същите не са били достатъчно ефективни и ефикасни, с оглед установеното от свидетелите А. и Г., че проблемът с дървениците е постоянен и спането в килията е било невъзможно. Свидетелите заявяват, че В. постоянно е имал ухапвания и сърбежи от дървеници, и редовно се е оплаквал.

Поради това съдът намира за неизпълнено от ответника изискването за хуманно и неунизително отношение, обективизирано в ненадлежно осигуряване изискванията за благоприятни санитарно- битови условия в насока недостатъчно обезпаразитяване.

Ответникът не отрича и не ангажира доказателства, опровергаващи твърдението за наличие на дървеници в спалното помещение, в което е настанен В.. Наличието на предприети действия за обезпаразитяване не обуславя извод за изпълнение на задълженията на затворническата администрация при липса на резултат от така извършванит е дейности по

дезинфекция, дезинсекция и дератизация.

Липса на постоянен въздух и пряка дневна слънчева светлина, лоши хигиенни условия:

От представените по делото доказателства, спалните помещения , в които е настаняван ищеца, разполагат с прозорци, осигуряващи пряка слънчева светлина, отделни легла, шкафче за лични вещи, осветителни и отоплителни тела и санитарен възел с постоянно течаща топла и студена вода. Всеки месец се раздават сапуни, веро, прах и обезмаслители за лична хигиена, както и може да се закупуват тоалетни принадлежности. Ако лицето пожелае, може да дезинфекцира дрехите и спалните си принадлежности в изпарителя на затвора. Осигурява се и достъп до пералнята на затвора по утвърден график.

Не са оспорени и опровергани от ищеца, представените по делото доказателства, от които се установява, че администрацията на Затвора С. е осигурила за лишените от свобода съответните препарати за почистване и хигиенизиране на помещенията. Всеки месец на групите се дават сапуни, прах, белина и други препарати за почистване. Общите части, като коридора на групата, се почистват от лишените от свобода, които са назначени със заповед за работа.

Във връзка с подобряването на хигиената, веднъж в месеца се изтупват одеялата и олекотените завивки, а минимум еднократно и ежедневно се хигиенизират спалните помещения с наличните препарати. Веднъж в седмицата, по график, се извършва изпиране на дрехите и спалното бельо . Следва да се посочи, че съгласно чл. 176 ППЗИНЗС спалните помещения се почистват и хигиенизират от лишените от свобода, които са настанени в тях. Ако предоставяните санитарни материали /сапун и др. препарати за поддържане на хигиена/ са били недостатъчни, В. е имал възможността да поиска допълнителни хигиенни материали или да купи такива, което обаче не се установява да е сторил. Не са ангажирани доказателства да е правил оплаквания за лоша хигиена, липса на въздух и пряка слънчева светлина.

Видно от приложената по делото справка / л.217/, прехраната на лишените от свобода се извършва съгласно реда, определен от ЗИНЗС по утвърдени от министъра на правосъдието и съгласувани с Министерството на здравеопазването и Министерството на финансите, Таблица № 1 за състава на дневната дажба и полагаемите се хранителни продукти на 1/един/ лишен от свобода - възрастен и Надбавка „А” към Таблица № 1 за един лишен от свобода, извършващ труд със средна степен на интензивност /приложени/, определящи калорийния и химически състав на храната. Работи се по „Сборник рецепти за заведения за обществено хранене”, 2008г., издателство „Техника”. Изготвят се седмични менюта на база рецептурник - калкулация от мл. инспектор готвач, съгласуват се и се утвърждават от директора на медицинския център, началник сектор „ФЛРК” и началника на затвора.

Храната, която им се предлага се калкулира на база рецепта, която стриктно се спазва. Количеството и качеството на храната ежедневно се проверява от медицинско лице и готвач.

Предвид изложеното, и тъй като същото по същество представлява оценка, а не показания за факти, съдът не кредитира с доверие посоченото от свидетелите А. и Г., че храната е недостатъчна и с лоши хранителни качества.

При горните обстоятелства, следва да се приеме, че по делото не се установи бездействие на ответната страна във връзка с задължението ѝ за осигуряване на добри хигиенни условия, достъп до пряка слънчева светлина, невъзможност за двигателна активност, некачествена и недостатъчна по количество храна.

Що се касае до претенцията за заплащане на обезщетение за вреди, претърпени за времето на престой в 4-та група в СБАЛПС – от 16.03.2018г. до 30.09.2019г., съдът намира, че не се установи нито едно от твърдените бездействия на служители на ответника, респективно –нарушаване на забраната за унижително отношение. Напротив, от доказателствата по делото се установи наличие на достатъчно жилищна площ, отлични хигиенни и санитари условия, пълноценна по количество и качества храна, възможности за разходка, спорт и движение.

С оглед гореизложеното, съдът приема че искът за заплащане на за претърпени вреди по време на изтърпяване на наложено наказание „лишаване от свобода“ в Централен Затвор – [населено място] в периода от 12.07.2017г. до 18.12.2020г. е частично основателен – за периода от 12.07.2017 до 15.03.2018г и от 01.10.2019г до 18.12.2020г., като ищецът е претърпял неимуществени вреди, които са следствие от нарушаване на общата забрана на нечовешко и унижително отношение. Несъмнено описаните пренаселеност в килиите и недостатъчното тяхно обезпаразитяване, довело до постоянно наличие на дървеници, причиняват емоционален стрес, безпокойство, чувство на унижение и безизходица – неимуществени вреди, подлежащи на обезщетение. Законодателят приема, че поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ уронва човешкото достойнство или поражда чувство на страх, незащитеност или малоценност. Ноторно известно е, че пренаселеността, недостатъчната дезинсекция и наличието на дървеници кореспондират на понятието „нечовешко“ и „унижително“ отношение, като превишават целите на изтърпяване на наказанието. Налице е причинна връзка между бездействието и неимуществените вреди. Според съда поставянето на ищеца в неблагоприятни условия само по себе си представлява третиране, способно да породи у него емоционално и морално страдание, стрес и безпокойство.

При наличие на нарушение на някоя от посочените в чл.3 от. ЗИНЗС хипотези, настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на

противното (чл. 284, ал.5 от ЗИНЗС).

Размерът на дължимото обезщетение за претърпените неимуществени вреди следва да бъде определен в съответствие с чл.52 ЗЗД. Спазването на принципа на справедливостта като критерий за определяне паричния еквивалент на моралните вреди изисква размерът на обезщетението да бъде определен от съда с оглед на всички установени по делото факти и обстоятелства, касаещи начина, по който незаконосъобразната административна дейност се е отразила на увреденото лице и при отчитане икономическия стандарт в страната към момента на увреждането. Следва да бъде съобразено и пилотното Решение на ЕСПЧ от 27.01.2015г. по делото "Н. и други срещу България", съгласно което паричната компенсация като форма на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, не трябва да бъде в неразумен размер в сравнение с присъжданията за справедливо обезщетение, определени от ЕСПЧ по силата на чл. 41 от Конвенцията в подобни случаи, като насока в това отношение могат да служат принципите, изложени от ЕСПЧ в пилотното решение, а именно фундаменталния характер на правото на всяко лице да не бъде подлагано на нечовешко или унижително отношение, от една страна, а от друга времето, през което лишеният от свобода е бил поставен в условия на нечовешко и унижително отношение по смисъла на чл. 3 от ЕКПЧОС, като най- важния фактор за оценка на претърпените вреди.

В случая , като се отчетат обстоятелствата, съставляващи проявления на нарушението на чл.3, ал.1 във вр. с ал.2 ЗИНЗС – недостатъчна жилищна площ съобразно стандарта, установен в чл.43, ал.4 ЗИНЗС и лоши битови условия, проявени в наличието на дървеници; период на исковата претенция (времето, през което ищецът е бил поставен в условия, унижаващи човешкото достойнство); предвид характера и невисокия интензитет на породените страдания и негативни преживявания, без конкретно увреждане на здравето (физическо или психическо) от установените нарушения на чл. 3, ал. 1 вр. ал. 2 ЗИНЗС и при прилагането на чл.284, ал.2 ЗИНЗС, съдът приема, че искът следва да бъде уважен за периода от 12.07.2017 до 15.03.2018г и от 01.10.2019г до 18.12.2020г., при определяне на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 1200 лв., заедно със законната лихва, считано от датата на предявяване на иска на 05.04.2021г. до окончателното изплащане на присъденото обезщетение. В останалата част- за сумата над 1200 лв. до размера на претендираните 34 500 лв. и за периода от 16.03.2018г- 30.09.2019г. искът е неоснователен и недоказан, поради което следва да се отхвърли. Съдът съобрази размера на дължимото обезщетение и с установената съдебна практика по сходни дела на АССГ / Р2451/19г; Р2475/19г; Р204/20; Р1063/19г; Р357/21г /.

Ищецът не е заявил искане за присъждане на разноски, поради което съдът не дължи произнасяне в тази насока.

Искането на ответника за присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение е неоснователно. Производството по делото е водено по специалния по чл. 284 от ЗИНЗС ред. В разпоредбата на чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС не е предвидено заплащане на юрисконсултско възнаграждение. Разпоредбите на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 от ЗИНЗС, тълкувани в тяхната взаимовръзка, се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 ГПК, във връзка с чл. 144 АПК и чл. 143 АПК.

Липсата на изрична уредба в ЗИНЗС, която да предвижда отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответника при пълно или частично отхвърляне на иска/исковете му, означава, че такова не се дължи. В този смисъл е напр. Решение № 475 от 13.01.2020 г. на ВАС по адм. д. № 3502/2019 г.

Така мотивиран от изложеното и на основание чл. 203 и сл. от АПК, Административен съд София – град,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от А. В. В., ЕГН [ЕГН] чрез адвокат К. М. - САК съд.адрес: [населено място], [улица] искове за заплащане на обезщетения за претърпени неимуществени вреди, както следва: за периода от 02.03.2013г. до 04.10.2013г. в размер на 5000 лева; от 06.03.2014г. до 19.08.2014г. в размер на 4500 лева и за периода от 02.07.2015г. до 11.02.2016г. в размер на 6000 лева, ведно със законната лихва за забава, като погасени по давност.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ да заплати А. В. В., ЕГН [ЕГН] чрез адвокат К. М. - САК съд.адрес: [населено място], [улица], обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1200 /хиляда и двеста / лева за периода от 12.07.2017 до 15.03.2018г и от 01.10.2019г до 18.12.2020г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба -05.04.2021г., до окончателното заплащане на главницата, като ОТХВЪРЛЯ предявения иск в частта за сумата над 1200 лв. до размера на претендираните 34 500 лв. и за периода от 16.03.2018г- 30.09.2019г., като неоснователен и недоказан.

Решението може да бъде обжалвано пред тричленен състав на Административен съд София - град в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на преписи.

СЪДИЯ:

